

Úložné priestory v byte

Na udržiavanie poriadku a zabezpečenie bezproblémového chodu domácnosti treba dostatočné odkladacie priestory – šatníky a šatníkové skrine. Otázku skladovania oblečenia človek rieši, odkedy vlastní viac ako jednu bedrovú rúšku. Spočiatku odkladacím priestorom boli truhlice, ktoré v období gotiky nahradili skrine. Tento princíp v podstate prežil bez väčších zmien dodnes. Ani šatník ako samostatná miestnosť nie je nič nové pod slnkom. Samostatné miestnosti na odkladanie oblečenia boli neoddeliteľnou súčasťou budoárov šľachtických sídiel.

Truhlice alebo solitérne skrine sú už určitý čas prežitkom. Truhla pre svoju nepraktickosť a skriňa najmä preto, že je väčšinou ohromným, neskladným kusom nábytku. V moderných domovoch vládnu šatníky či vstavané šatníkové skrine. Dokonca aj tam, kde je úplný nedostatok priestoru, nájde sa riešenie napríklad v praktickom využití rohu miestnosti.

Šatníky

Šatníky sa realizujú v prevažnej miere v samostatnej miestnosti, ktorá je určená na tento účel. V porovnaní s nábytkovým zariadením však zaberá asi o 30 percent viac podlahovej plochy. Šatník ako taký je väčšinou súčasťou projektov novostavieb domov a bytov. Vo výstavbe väčšinou v období pred pätnástimi rokmi sa s týmto „buržoáznym“ prežitkom plánovane nepočítalo. V panelových domoch nachádzame maximálne vstavané skrine. Tam, kde chýba šatník alebo komora, z ktorej sa dá šatník vybudovať jednoduchou prestavbou, riešime tento hendikep ľahkými priečkami alebo skriňovými stenami. To je možné iba v prípade, ak miestnosť, v ktorej šatník plánujeme, má dostatočné rozmery. Bohužiaľ, ani toto kritérium panelové domy, ktoré tvoria prevažnú časť bytového fondu, nespĺňajú. Potom nastupuje ďalšia možnosť.

Rohové šatníky

Zaujímavým riešením nedostatku priestoru je rohová skriňa. Vyžaduje však minimálnu veľkosť rohu 150 × 150 cm. Racionálne využitie hlbokého priestoru rohovej skrine zabezpečuje otočný systém, podobný tomu, ktorý poznáme z kuchyne. Býva vybavený vešiakmi, košíkmi a háčikmi, ktoré umožňujú uloženie veľkého množstva odevov. Vďaka mechanizmu s jednoduchým pootočením sprístupní inak veľmi ťažko dosiahnuteľné predmety, ktoré sú uložené kdesi hlboko v skrini.

Vnútorné vybavenie

Väčšinou sú to ekonomicky málo nákladné policové systémy alebo montované konštrukcie s tyčami na zavesenie ramienok. Veľké využitie ponúka obľúbený drôtený program. Vhodné je riešiť vnútorné usporiadanie tak, aby jednotlivé police boli ľahko prestaviteľné, vymeniteľné a aby umožňovali variabilnú premenu ukladačích prvkov v závislosti od meniacich sa požiadaviek používateľov. Nábytkové zariadenie sa v samostatných šatníkoch umiestňuje pozdĺž stien s maximálnym využitím priestoru. Vstavané skrine sú tiež usporiadané prehľadne a úsporne. Dobrou voľbou je kombinácia otvorených regálov a zásuviek so škatuľami či košmi na ukladanie nezaraditeľných drobností a sezónneho oblečenia s priehľadnou prednou stenou.

Priestorové usporiadanie

Tyče a vešiaky, ktoré sú určené na zavesenie ramienok, vyžadujú hĺbku aspoň 60 cm, ale minimálne 55 cm. Pokiaľ je priestor príliš plytký, rieši sa umiestnenie tyče kolmo a zväčša sa doplní výsuvným mechanizmom, ktorý umožňuje pohodlný prístup ku všetkým uloženým odevom. Výška Niekedy je skriňa vysoká až k stropu, potom dovoľuje umiestniť tyče v dvoch radoch nad sebou. Policové a zásuvkové zostavy bývajú doplnené drôteným programom, rozmanitými košmi, škatuľami alebo boxmi. Slúžia na uskladnenie oblečenia a doplnkov, ktoré nepoužívame každý deň. Osobnú bielizeň je praktické poskladať do zásuvky. Svetríky, tričká a pod., ktoré nosíme pravidelne, je vhodné voľne uložiť na regál. Štandardná hĺbka regálu je rovnaká ako hĺbka skrine na ramienka, teda približne 60 cm. To však neumožňuje prehľadné uloženie vrchného oblečenia. Tento nedostatok kompenzuje systém vysúvacích políc.

Prístup a rozmiestnenie

Základným predpokladom správneho uloženia predmetov v šatníku je dokonalý prehľad a dostupnosť. Pri zariaďovaní sa riadime nielen logickým umiestnením (najčastejšie používané veci v priamom dosahu), ale aj fyzickými dispozíciami. Inak usporiadame šatník pre dieťa, inak pre dospelého. Aby mohli šatník a šatníková skriňa skutočne fungovať bez kolízií, treba zaistiť pohodlný prístup dverami. Najčastejšie sa používajú klasické dvere na pravé či ľavé otváranie, ktoré sú zároveň najjednoduchšie. Vyžadujú však voľný priestor. Ďalším, oveľa úspornejším variantom sú posuvné a skladacie lamelové dvere. Často bývajú vybavené celoplošným zrkadlom, ktoré okrem svojej praktickej funkcie dokáže čarovať a opticky zväčšiť priestor.

Vetranie a osvetlenie

Jednou z najdôležitejších podmienok je dostatočný prístup prúdiaceho vzduchu a maximálne zamedzenie vzdušnej vlhkosti. Absencia týchto podmienok má za následok vznik plesní a vytvorenie dobrých podmienok na život roztočov, molí a iných parazitujúcich

potvoriek. Ideálne je zabezpečiť vetranie priamym spôsobom, teda oknom alebo odvetrávacími otvormi. Nepriame, alternatívne vetranie zabezpečujú horizontálne, prípadne vertikálne prieduchy so systémom samočinného alebo núteného obehu vzduchu. Rovnako ako na prístup čerstvého vzduchu nesmieme zabudnúť ani na osvetlenie. Priestory šatníka majú priame svetlo (oknom) len zriedka, preto sme nútení zabezpečiť umelé osvetlenie v dostatočnej kvalite. Na celkové osvetlenie sa najlepšie hodí biele rozptýlené svetlo. Najčastejšie sú to stropné lampy s krytom z mliečneho skla. Zväčša vystačíme s jedným centrálnym svietidlom. Ak je šatník rozľahlejší, pomôžeme si prídavnými lampičkami s klipsou, ktoré ľahko prichytíme v ktoromkoľvek potrebnom mieste.

Údržba a upratovanie

Pri výbere povrchu šatníka a šatníkovej skrine kladieme dôraz najmä na hygienické, odolné a dobre udržiavateľné materiály. Na podlahu je najvhodnejšia dlažba, plávajúca podlaha alebo PVC, v nijakom prípade nie koberec. V koberci sa zadržiava prach, ktorý vzhľadom na veľké množstvo uložených predmetov nemožno dostatočne povysávať. V dôsledku toho vznikajú dobré podmienky na život roztočov. Steny a strop sa odporúča iba omietnuť a natrieť špeciálnou oderuvzdornou farbou alebo oblepiť papierovými tapetami. Vhodne zvolené materiály uľahčujú upratovanie. Šatník by sme mali pravidelne upratovať aby sme vyradili nepotrebné šatstvo a vyhli prípadným moliam.

Priestorové požiadavky

Pre zabezpečenie pohodlného prístupu k úložným priestorom je nutne dodržiavať isté priestorové nároky s ktorými musíme počítať. Minimálny priestor šatníkovej skrine od steny alebo iného vysokého typu nábytku, prípadne medzi dvojicou šatníkových skríň je 100cm. Ak sa však pri nej nachádza nízky typ nábytku (cca 70 cm a menej) táto vzdialenosť sa znižuje na 70 cm. Podobne potrebný manipulačný priestor pri otvorenej zásuvke je 60 cm od čela zásuvky a medzi dvojicou otvorených zásuviek je to 40 cm. Tiež je potrebné dbať na minimálny priestor pri spodných zásuvkách, ktorý sa pohybuje od 120 do 150 cm v závislosti od usporiadania nábytku.

Správne vyriešené šatníkové priestory pomáhajú kvalitnej kultúre bývania, zjednodušujú prevádzku domácnosti a umožňujú prehľadné uloženie a prístup k veľkému množstvu oblečenia.

Základne rozmery úložných priestorov

Základne rozmery úložných priestorov a ich objemy sú určené rozmermi a množstvom predmetov, ktoré ukladáme a odkladáme. Predmety, ktoré v bytovom prostredí ukladáme, podliehajú časovému vývoju. Nezmenené zostávajú predovšetkým tie, ktoré sú závislé na rozmeroch ľudského tela.

Maximálna hĺbka skrine je v podstate určovaná hĺbkou na ukladanie odevov (závesných). Výšku úložných priestorov určuje dosah rúk a výška horizontu človeka, súčasne potom svetla výška miestnosti (pohľad), výška parapetov, dverových zárubní a pod., a rozmery ukladaných predmetov. Teda človek, priestor a veci.

Šírkové rozmery sú ovplyvnené predovšetkým potrebným objemom ukladaných predmetov a modulov, vyhovujúcim ako ukladaným predmetom, tak materiálovým možnostiam výroby úložného nábytku a stavbe. Môžeme konštatovať, že šírkové rozmery sú ovplyvňované predovšetkým výrobnými hľadiskami.

www.eurosedacky.sk

